

Leokadia Baca

Program profilaktyki w Domu Dziecka w Pieszycach

**Praca opublikowana
w Internetowym Serwisie Oświatowym**

awans.net

WSTĘP

W ostatnich latach nasilają się negatywne procesy społeczne, będące wynikiem rozkładu więzi, tradycyjnych autorytetów, zachwiania równowagi w funkcjonowaniu niektórych instytucji, braku przestrzegania niektórych norm moralnych i społecznych. W konsekwencji kształtuje się niekorzystne zjawisko nieprzystosowania społecznego dzieci i młodzieży. Problem ten z różnym nasileniem występuje również wśród wychowanków naszego domu. W związku z tym konieczne stało się opracowanie programu, którego celem jest zapobieganie wszelkim przejawom patologii, które niestety występują w naszej społeczności. Przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu jest sprawą priorytetową, przedstawionego poniżej programu profilaktycznego, jednak mając na względzie wieloletnie doświadczenia w pracy opiekuńczo - wychowawczej w niniejszym programie ujęliśmy również zagadnienia dotyczące tematyki prozdrowotnej, profilaktyki uzależnień, niepowodzeń szkolnych oraz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

Z pewnością ów program docelowo będzie ulegał różnym modyfikacjom, bowiem charakterystyczną cechą młodych ludzi jest nastawienie na rozwój i zmiany, dążenie do coraz pełniejszego zaspakajania potrzeb. Ich liczba natomiast rośnie wraz z przemianami społeczno - kulturowymi i technologiczno - cywilizacyjnymi. Tak więc mogą pojawić się nowe formy niedostosowania społecznego bądź inne nieprawidłowości w różnych sferach życia jednostki, których nawet wzorcowy program profilaktyczny nie zweryfikuje. Wyrażamy nadzieję, że ten zredagowany przez nas, pozwoli na skuteczne przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom, występującym w codziennym życiu naszego domu, ponieważ ujęte w nim problemy są dobrze rozpoznane i zdiagnozowane. Warunkiem powodzenia opracowanego programu profilaktycznego placówki będzie jego spójność z programem wychowawczym,

regulaminem wychowanków i planem pracy domu dziecka, a przede wszystkim ścisła współpraca i jednolitość oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych zespołu pedagogów, pracujących z dziećmi i młodzieżą.

CELE PROGRAMU:

- Tworzenie bezpiecznej, ciepłej atmosfery w naszym domu
- Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy
- Wyeliminowanie aktów wandalizmu (niszczenia mienia placówki)
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości
- Nauka i ćwiczenie zachowań asertywnych
- Wzbudzanie w wychowankach poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie
- Rozpoznawanie oznak stresu oraz sposobów radzenia sobie z nim
- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z napięciem pojawiającym się w trudnych sytuacjach
- Przybliżenie znaczenia pozytywnego myślenia
- Wskazywanie na szkodliwość używek oraz ukazywanie zagrożeń, jakie niosą ze sobą uzależnienia
- Propagowanie zdrowego stylu życia
- Wskazywanie pożądanых wzorców zachowań
- Budowanie więzi z domem dziecka
- Zapoznanie ze sposobami bezpiecznego poruszania się w ruchu ulicznym oraz podczas różnego rodzaju zabaw, gier i innych form aktywności fizycznej
- Wskazywanie wartościowych form spędzania czasu wolnego
- Samokształcenie wychowawców pod kątem profilaktyki uzależnień

FORMY PRACY:

praca indywidualna oraz zajęcia w grupach.

METODY I TECHNIKI PRACY:

1. Rozmowy indywidualne.
2. Pogadanki.
3. Zajęcia praktyczne.
4. Inscenizacje, gry dydaktyczne.
5. Pokazy.
6. Wyjścia.
7. Spotkania z przedstawicielami różnego rodzaju instytucji.

SPODZIEWANE EFEKTY:

- zmniejszenie zjawiska przemocy w placówce,
- ograniczenie takich przejawów niedostosowania społecznego jak: palenie tytoniu, spożywanie alkoholu, środków odurzających, wagarów, ucieczek z placówki, kradzieży, aktów wandalizmu,
- wzrost wiedzy wychowanków na temat przemocy, uzależnień oraz przeciwdziałanie im,
- umiejętne radzenie sobie w sytuacjach zetknięcia z przemocą i uzależnieniami,
- wychowankowie nauczą się pozytywnych zachowań oraz właściwego postrzegania i rozumienia ludzi,
- wychowankowie będą umieli dokonywać wartościowych i sensownych wyborów,
- wychowankowie nauczą się mówić o tym, o czym myślą, będą wyrażać swoje uczucia oraz szanować i identyfikować się z uczuciami innych.

Zadanie I: Zapobieganie przejawom niedostosowania społecznego i zjawiskom patologicznym

Treść: Spożywanie alkoholu i zażywanie narkotyków jako czynnik przestępczy.

Działania profilaktyczne:

- zorganizowanie spotkania z inspektorem ds. nieletnich Komendy Powiatowej Policji i sędzią Sądu Rejonowego pod hasłem „Alkohol i narkotyki, a przestępczość nieletnich”,
- projekcja filmów, ukazujących negatywne skutki picia alkoholu i zażywania środków odurzających w kontekście wchodzenia w konflikty z prawem,
- przeprowadzanie rozmów wychowawczych, dyskusji na dany temat, z wykorzystaniem dostępnej literatury i artykułów prasowych.

Treść: Subkultury młodzieżowe o pejoratywnym charakterze.

Działania profilaktyczne:

- zajęcia w grupach, zdiagnozowanie wiedzy i poglądów wychowanków na temat subkultur młodzieżowych (ankieta)
- spotkanie z grupą młodzieży, przedstawienie negatywnych skutków, jakie pociąga za sobą uczestnictwo w subkulturach młodzieżowych, których ideologia rażąco narusza normy i zasady współżycia społecznego (na podstawie zebranych materiałów w prasie, internecie oraz z wykorzystaniem dostępnych filmów, nagrań itp.)

Treść: Wagary i uciezki z placówki.

Działania profilaktyczne:

- rozpoznanie przyczyn opuszczania zajęć lekcyjnych
 - sondaż diagnostyczny,
- ustalenie konkretnych form przekazu informacji między szkołą a domem dziecka oraz systematyczna kontrola obecności w szkole,
- współpraca ze szkołami pod kątem eliminowania niewłaściwych stosunków interpersonalnych między uczniami (zastraszanie, wymuszenia, poniżanie, naśmiewanie się), które również mogą być przyczyną wagarowania,
- zapewnienie powodzenia szkolnego jako jeden z czynników zapobiegania wagarom,
- określenie przyczyn uciezek z domu dziecka (rozmowy indywidualne, ankieta),
- otoczenie szczególną opieką wychowanków w początkowej fazie ich pobytu w domu dziecka,
- stworzenie rodzinnej, serdecznej, ciepłej atmosfery we wzajemnych kontaktach oraz zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i przynależności do grupy,
- urozmaicone formy spędzania czasu wolnego,
- umożliwienie wychowankom kontaktów rówieśniczych z osobami spoza placówki (odwiedziny w naszym domu jak i poza nim oraz korzystanie z proponowanych rozrywek i zajęć przez środowisko lokalne).

Treść: Kradzieże, wymuszanie dóbr osobistych, niszczenie mienia, akty wandalizmu.

Działania profilaktyczne:

- wyrobienie w wychowankach poczucia własności i odpowiedzialności za powierzone mienie własne, grupy i domu poprzez ciągłe uświadamianie im, że są gospodarzami swojego domu i dbałość o posiadane dobra zapewnia im warunki do wszechstronnego rozwoju i dobrego samopoczucia,
- odpowiedzialność wychowawców poszczególnych grup za powierzony majątek grupy i domu. Szeroko rozumiana identyfikacja wychowawcy z placówką nie tylko w kontekście miejsca pracy, z uwagi na jej specyfikę,
- każdorazowe podejmowanie i rozwiązywanie problematyki kradzieży, aktów wandalizmu na terenie domu przez Radę Wychowanków.

Treść: Przedwczesne życie seksualne.

Działania profilaktyczne:

- pogadanki w grupach i rozmowy indywidualne, mające na celu ukazanie skutków podejmowania wczesnego życia seksualnego na późniejsze życie (niepożądana ciąża, choroby przenoszone drogą płciową, zagrożenie AIDS),
- kontrola oglądanych filmów telewizyjnych i kaset wideo,
- rozpowszechnianie wśród młodzieży informacji na temat istniejących środków antykoncepcyjnych (prelekcje, filmy, ulotki, literatura fachowa).

Treść: Agresja, autoagresja i przemoc wśród wychowanków, zjawisko tzw. „fali”.

Działania profilaktyczne:

- ograniczenie dostępności oglądania programów telewizyjnych, filmów oraz gier komputerowych, kultywujących agresję i stosowanie przemocy,
- konsekwentne reagowanie wychowawców na wszelkiego rodzaju przejawy agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży,
- uświadamianie wychowankom, że większość problemów można i trzeba rozwiązywać na drodze konstruktywnego dialogu,
- udział wychowanków w zajęciach socjoterapeutycznych,
- organizowanie zajęć, mających na celu rozładowanie napięcia emocjonalnego (zabawy ruchowe, uprawianie sportu, turystyka),
- zajęcia relaksacyjno-terapeutyczne prowadzone przez psychologa z zastosowaniem technik relaksacyjnych, wizualizacji, pracy z ciałem i elementami metod Denisona,
- nie dopuszczanie do wykorzystywania młodszych dzieci przez starszych wychowanków (natychmiastowa reakcja wychowawcy oraz wyciąganie stosownych konsekwencji),
- piętnowanie negatywnych wzorców zachowań, a promowanie osób, które przestrzegają norm i zasad współżycia społecznego (odpowiednio stosowany system nagród i kar).

Treść: Wulgaryzmy w słowniku potocznym.

Działania profilaktyczne:

- uświadamianie wychowankom, na przykładzie codziennych sytuacji życiowych, że poprzez używanie wulgarnej słownictwa są negatywnie postrzegani w środowisku,

- propagowanie kulturalnego zachowania, szczególnie w miejscach publicznych.

Zadanie II: Przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym i drugoroczności

Działania profilaktyczne:

- wyodrębnienie wychowanków, mających szczególne trudności w nauce,
- zdiagnozowanie rodzaju trudności (współpraca z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną),
- udzielanie pomocy indywidualnej dziecku przez wychowawcę i pedagoga placówki, zgodnie z planem pracy korekcyjno-wyrównawczej,
- systematyczna kontrola wyników nauczania i stała współpraca z nauczycielami i pedagogiem szkolnym,
- dodatkowa praca dydaktyczna nad wyrównywaniem braków w wiadomościach prowadzona w dni wolne od nauki szkolnej.

Zadanie III: Propagowanie zdrowego stylu życia i profilaktyka uzależnień

Treści

- Uświadomienie wychowankom konieczności dbania o higienę osobistą i zdrowie
- Kształtowanie i utrwalanie wśród dzieci nawyków higienicznych
 - higiena całego ciała
 - utrwalanie nawyków dbania o higienę jamy ustnej

- dbanie o właściwą postawę i wzrok podczas pracy w szkole i domu
- Przekazywanie wiedzy na temat racjonalnego odżywiania się i promowanie zdrowego stylu życia
- Uzmysłowanie wychowankom szkodliwości palenia tytoniu, picia alkoholu i zażywania narkotyków dla zdrowia człowieka

Działania profilaktyczne:

- przeglądy czystości wychowanków,
- pogadanki, prelekcje, rozmowy indywidualne,
- projekcja filmów edukacyjnych o powyższej tematyce, umożliwienie dostępu do internetu, czasopism i literatury fachowej,
- spotkania z lekarzami, specjalistami oraz terapeutami profilaktyki uzależnień,
- konkursy o tematyce uzależnień,
- trening asertywności,
- zajęcia kulinarne
- uprawianie różnego rodzaju sportów.

Zadanie IV: Kształtowanie zachowań sprzyjających bezpiecznemu funkcjonowaniu wychowanków w domu i poza jego terenem

Treści

- Zapoznanie ze sposobami bezpiecznego poruszania się w ruchu ulicznym
- Uświadomienie zasad zachowania podczas zabaw, gier świetlicowych i sportowych, uprawiania sportów zimowych, wycieczek, korzystania z kąpielisk etc.

- Kształtowanie przyjaznego stosunku dziecka do otoczenia z jednoczesnym zachowaniem pewnej ostrożności
- Ukazanie niebezpieczeństwa płynącego z zabawy lub korzystania z urządzeń elektrycznych, gazowych, niekontrolowane rozpalenie ognia, bawienie się zapałkami.

Działania profilaktyczne:

- nauka bezpiecznego poruszania się po jezdni (ćwiczenia z dziećmi przedszkolnymi i pierwszoklasistami),
- zorganizowanie spotkania z policjantem drogówki,
- zapoznanie z Kodeksem Ruchu Drogowego (poznane znaków drogowych, przepisów związanych z zachowaniem się w ruchu drogowym pieszych i rowerzystów),
- zorganizowanie konkursu z zakresu znajomości ruchu drogowego,
- ciągłe informowanie i przypominanie wychowankom o sposobach bezpiecznego zachowania się podczas gier i zabaw oraz korzystania z urządzeń sportowych,
- spotkanie z przedstawicielem straży pożarnej,
- wykonanie prac plastycznych dotyczących przyczyn powstawania pożarów,
- rozmowy i pogadanki, mające na celu uwrażliwienie dzieci na konflikty z osobami obcymi na podwórku i ulicy oraz unikanie kontaktów z przygodnie spotkanymi osobami.